

Forfatter: Baggesen, Jens

Titel: Udrag fra Eventyr og Fortællinger. - 1889

Citation: Baggesen, Jens: "Eventyr og Fortællinger. - 1889", i Baggesen, Jens: *Eventyr og Fortællinger. - 1889*, 1889-1903, s. 308. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-baggesen01val-shoot-idm139893709492912/facsimile.pdf> (tilgået 24. april 2024)

Anvendt udgave: Eventyr og Fortællinger. - 1889

fvir. Num. til S. 3 V. 31. — Bagg. Standerer, ligesom f. Ex. Gwald og Dehlensfläger, Seraph (og Cherub) med Loren paa første Stavelse. — Med den skønneste blandt Søulzes Melodier (jvst. S. 3, V. 31: Schulzes Konfang) menes utvivlsomt Kapelmester J. M. B. Schulz's 1789 udkomne Musik til Gwalds Passions-Dratorium Maria og Johannes; og med den Guldner Romanen „Liden Guldner vandrer som helst i Døel" i Gwalds Syngespil Hysterne. — Dorine er eet af de mange forskjellige Navne, som Bagg. i sin tidligste Digterperiode, indtil 1785, benyttede i sine trykte Poetier for at betegne den Kvinde, som dengang var Gjenstand for hans isærmeriske Hyldest og Repræsentanten for „det Skønhedsideal, der steds foretvarede hans syrige Phantasi, og hvis Hylsning, fra hans tidligste Ungdom indtil hans sidste Dage, udgjorde Grundbetingelsen for hans Digterlivs Mykkelser og Savn" (Biogr. I, 28). Det var en ung Pige, Mariane Eggers, Datter af en Proprietær i Nærheden af hans Fødested, som han havde gjort Bekendtskab med og i nogen Tid vedblev at staae i Korrespondence med fra Kjøbenhavn, idet han kaldte sig selv „Janon" og hende „Marine" (i det ovenfor nævnte Manuskript har der i nærværende Fortælling ogsaa overalt oprindelig staaet Marine istedenfor Dorine); men hun forlovede sig med en Anden og blev i Januar 1786 gift, og dermed var den unge Digters første Kærlighedsroman tilende. Foruden „Dorine" brugte han ogsaa andre opdigtede Navne til at betegne hende med, saasom Dorinde, Zemire (eller Semire), Clement, Selimene, Selinde, indtagelsesviis ogsaa Zeline; men dette sidste Navn (eller, som i senere Digte, Seline) blev dog egentlig Betegnelsen for hans næste Ideal af kvindelig Fuldkommenhed og Ynde, nemlig Bennen Frams unge og elskværdige Hustru, Marie Magdalene, f. Eichsen, som i Perioden 1785-88 blev den nye Gjenstand for den lidenskabelige Digters drømmende platoniske Sværmeri. 3 November Maaned 1788 blev Bagg. forlovet med Sophie Haller, som han ægtede d. 5te Mars 1790; nu blev hun besungen af ham under Navnet Palmine, og ved nye Udgaver af hans ældre Digte blev nu „Palmine" mangen Gang sat ind, hvor der oprindelig havde staaet „Seline" eller andre fingeerte kvindenaavne.

S. 3, V. 29. en gammel Proserpine! Den yndige Proserpina, Jupiters og Ceres's Datter, mistede hele sin Ungdom

og Skjæbhed, da han med Bødd blev bortført af Pluto til Underverdenen, hvor hun beretter desse Herredømmet med ham som Skuggernes Dronning.

— 3, 2. 31. For Schulzes Lovsang; 1784: for Iden Sundrer.

— 4, — 3. Prudens] d. e. Kløgskab, Visdom.

— 5. Det fortvivlede Mord. Poetier, Første Samling, hos Schultz, 1785, S. 86 (og 2det Udg. 1789, S. 61). — 1 DB. I, 213. — 2 DB. I, 141. —

Fortællingen er overført paa Tydskt i ubunden Stil, af Sander („Verweisung und Mord“) i hans „Satz, Reime u. Mannichfaltigkeit, in comischen Erzählungen“, Hambg. 1790, S. 301.

— 6, — 3. Valet] d. e. Knægt (Frankf; jvfr. S. 5, 2. 20: Serviteur).

— —, — 32. hans alt forspændte Sicil] d. e. hans allerede iforveien bespændte Sjæl.

— 9. Poetsens Oprindelse. Com. Fort. 1785, S. 1. — Ungdomsarb. 1791, I, 67 („Obins Rejse til Døvre eller Poetsens Oprindelse“). — Event. og com. Fort. 1807, II, 85. — 1 DB. I, 43. — 2 DB. I, 31. —

Ligesom hele Gangen i denne Fortælling ganske uforandret er gaaet over fra Udg. 1785 til de senere Udg., jaalødes have disse ogsaa i det Enkelte, med Udtagelse af de nedenfor særlig nævnte Tilfælde, kun modtaget saa og lidt betydelige Forandringer. Dette gælder særlig om det indbyrdes Forhold imellem Udg. 1791 og 1807, der kun afvige meget lidt fra hinanden.

I «Littérature, Voyages et Poésies, par J. J. Ampère» (j. G. Paris 1850) findes i et Kapitel med Overtit «L'Origine de la poésie suivant Baggesen» en Deel af Indholdet af denne Fortælling gengivet paa Frankf, i ubunden Stil, med en kort Indledning, hvori Digtet betegnes som une folie poétique du Danois Baggesen, écrivain capricieux, spirituel, souvent bizarre, og som une boutade assez piquante si l'on veut passer condamnation sur ce qu'il y a de grotesque et d'un peu grossier dans la donnée. — See ovenfor, Num. til S. 2 2. 17-18.

I 1785 findes til denne Fortælling følgende Motto:

— — Sunt, qui non corpora tantum,
Verum animos etiam valcant mutare liquores.

Ovid.